

I. DISPOSICIONS GENERALS

MINISTERI DE MEDI AMBIENT, I MEDI RURAL I MARÍ

19209 *Reial decret 1599/2011, de 4 de novembre, pel qual s'estableixen els criteris d'integració dels espais marins protegits en la Xarxa d'Àrees Marines Protegides d'Espanya.*

El Conveni sobre la diversitat biològica (CDB, Rio de Janeiro, 1992) ha establert nombroses recomanacions i resolucions d'interès per a la conservació dels ecosistemes marins. En la X Conferència de les parts del Conveni, celebrada a Nagoya (Japó, 2010), es va adoptar el Pla estratègic per a la diversitat biològica 2011-2020 i les metes d'Aichi. Entre aquestes metes, que han de contribuir a complir els cinc objectius estratègics fixats en el Pla, figura que l'any 2020 almenys el 10 per cent de les zones marines i costaneres, especialment les de particular importància per a la diversitat biològica i els serveis dels ecosistemes, han d'estar conservats per mitjà de sistemes d'àrees protegides.

En la mateixa línia, el Pla d'aplicació de les decisions de la Cimera Mundial de Desenvolupament Sostenible (CMDs, Johannesburg, 2002) promou la conservació i ordenació dels oceans mitjançant l'adopció de mesures en tots els nivells, inclòs l'establiment de zones marines protegides de conformitat amb el dret internacional, i fins i tot l'establiment de xarxes. En particular, en la Cimera esmentada es va acordar (part IV, apartat 32.c) del Pla d'aplicació) l'establiment d'una Xarxa Global de Zones Marines Protegides abans del 2012, tant en aigües jurisdiccionals com en alta mar. La Xarxa espanyola contribueix a aquest objectiu global.

També en el marc de les Nacions Unides, concretament en el del Pla d'acció de la Mediterrània i el Conveni per a la protecció del medi marí i de la regió costanera de la Mediterrània (Conveni de Barcelona, 1995), el Protocol sobre les zones especialment protegides i la diversitat biològica en la Mediterrània crea la Llista de zones especialment protegides d'importància per a la Mediterrània (ZEPIM), com a mitjà per promoure la cooperació en la gestió i la conservació de zones naturals, així com en la protecció d'espècies amenaçades i els seus hàbitats. L'annex I d'aquest Protocol recull els criteris comuns per a la selecció de les zones marines i costaneres protegides que es poden incloure en la Llista de ZEPIM.

Per la seva banda, el Conveni sobre la protecció del medi ambient marí de l'Atlàntic nord-est (Conveni OSPAR, París, 1992) crea en l'annex V, relatiu a la protecció i conservació dels ecosistemes i la diversitat biològica de la zona marítima, una Xarxa d'Àrees Marines Protegides. Per a l'any 2012 aquesta Xarxa ha de ser ecològicament coherent, i l'any 2016 ha d'estar ben gestionada. A més, per a l'any 2020 s'espera que el 10 per cent de la superfície de l'àrea OSPAR estigui protegida. La Recomanació OSPAR 2003/3, sobre la Xarxa d'Àrees Marines Protegides, estableix que els espais marins de la Xarxa Natura 2000 es poden incloure en la Xarxa OSPAR d'Àrees Marines Protegides sense cap altra justificació addicional.

A la Unió Europea, l'«Estratègia de la UE sobre la biodiversitat fins al 2020: la nostra assegurança de vida i capital natural», COM (2011) 244, estableix en l'objectiu 1 que els estats membres i la Comissió han d'assegurar que l'establiment de la Xarxa Natura 2000, inclòs l'entorn marí, estigui completat en el que és fonamental l'any 2012.

La Llei 42/2007, de 13 de desembre, del patrimoni natural i de la biodiversitat, incorpora les directrius internacionals en matèria de conservació de la biodiversitat marina i, en particular, crea la figura d'àrea marina protegida (d'ara endavant AMP) com una de les categories d'espais naturals protegits. Així mateix, determina que les AMP s'integrin en la Xarxa d'Àrees Marines Protegides d'Espanya (d'ara endavant XAMPE). La disposició final vuitena de la dita Llei estableix que el Govern, en l'àmbit de les seves competències, ha de dictar les disposicions necessàries per al desplegament.

Malgrat que en el cabal normatiu espanyol hi ha un determinat nombre de disposicions de caràcter sectorial, freqüentment derivades dels convenis internacionals de protecció del medi marí, fins fa molt poc no hi havia un marc legislatiu complet que pogués garantir la regulació de les activitats humanes al mar, de manera que s'assegurés la conservació de les característiques naturals dels ecosistemes marins d'acord amb l'enfocament ecosistèmic. Així, la Llei 41/2010, de 29 de desembre, de protecció del medi marí, que incorpora al dret espanyol la Directiva 2008/56/CE, de 17 de juny de 2008, per la qual s'estableix un marc d'acció comunitària per a la política del medi marí (Directiva marc sobre l'estratègia marina), constitueix en l'actualitat el marc general per a la planificació del medi marí, amb l'objectiu d'aconseguir el seu bon estat ambiental. Com a part d'aquesta planificació, la Llei 41/2010 crea formalment la XAMPE, la regula, i estableix quins en són els objectius, els espais naturals que la conformen i els mecanismes per a la seva designació i gestió. L'article 4 d'aquesta Llei estableix els criteris de planificació al medi marí. L'apartat 2 d'aquest article faculta el Govern perquè aprovi les directrius comunes a totes les estratègies marines –com a instrument essencial de planificació del medi marí– en diferents aspectes, entre d'altres, la XAMPE.

La Llei 41/2010, de 29 de desembre, enumera en l'article 26.1 els espais protegits de competència estatal que poden formar part de la XAMPE. Aquest mateix article, en l'apartat segon, assenyala que el Ministeri de Medi Ambient, i Medi Rural i Marí (d'ara endavant MARM) ha d'establir els criteris d'integració a la Xarxa de conformitat amb els quals s'inclouen els espais de competència estatal. Així mateix, poden formar part de la XAMPE els espais protegits de competència autonòmica que compleixin aquests criteris, d'acord amb el que figura a l'article 26.3 de la Llei 41/2010.

Per tot això, aquest Reial decret té com a principal objecte establir els criteris d'integració en la XAMPE, els quals queden recollits a l'article 5. Per a la formulació d'aquests criteris s'ha tingut en compte la legislació, recomanacions, decisions i altres instruments generats en el marc nacional, de la Unió Europea i internacional.

A més, el Reial decret aclareix altres qüestions quant a la XAMPE, com ara les relacionades amb la seva gestió i funcionament, que es realitza a través de la Direcció General de Medi Natural i Política Forestal del MARM. Les funcions de l'òrgan gestor de la XAMPE les especifica l'article 3 d'aquest Reial decret. En cal destacar la creació d'una llista que inclogui tots els espais protegits que formen part de la XAMPE, l'avaluació dels espais candidats a ser integrats en la XAMPE, i la gestió dels espais marins protegits de competència estatal, amb l'excepció de les reserves marines creades en la Llei 3/2001, de 26 de març, de pesca marítima de l'Estat, que ho són d'acord amb el que estableix la dita Llei.

Els objectius de la XAMPE, d'acord amb els quals s'estableixen els criteris d'integració, s'especifiquen a l'article 4 d'aquest Reial decret, i l'objectiu primer i principal és assegurar la protecció, conservació i recuperació del patrimoni natural i de la biodiversitat marina espanyola, objectiu que n'aglutina i en resumeix la resta.

El Reial decret també preveu la possible inclusió en la XAMPE dels espais protegits de competència autonòmica, segons el que estableix l'article 26.3 de la Llei 41/2010, de 29 de desembre, de protecció del medi marí. En tot cas, la inclusió dels espais protegits en la XAMPE no suposa l'alteració de les competències autonòmiques sobre la declaració i gestió dels espais esmentats.

Aquest Reial decret ha estat sotmès a la consideració de la Comissió Estatal per al Patrimoni Natural i la Biodiversitat i del Consell Estatal per al Patrimoni Natural i la Biodiversitat. Així mateix, ha estat sotmès a informació pública, d'acord amb el que estableix l'article 16 de la Llei 27/2006, de 18 de juliol, que regula els drets a la informació, de participació pública i accés a la justícia en matèria de medi ambient.

En virtut d'això, a proposta de la ministra de Medi Ambient, i Medi Rural i Marí, amb l'aprovació prèvia del vicepresident del Govern de Política Territorial i ministre de Política Territorial i Administració Pública, d'acord amb el Consell d'Estat i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres, en la reunió del dia 4 de novembre de 2011,

DISPOSO:

Article 1. *Objecte.*

1. Aquest Reial decret estableix, d'acord amb l'article 26 de la Llei 41/2010, de 29 de desembre, de protecció del medi marí, els criteris que han de complir els espais marins protegits de competència estatal per integrar-se en la Xarxa d'Àrees Marines Protegides d'Espanya (XAMPE). Aquests criteris es detallen a l'article 5.

2. Així mateix, els espais protegits la declaració i gestió dels quals siguin de competència autonòmica, incloses les zones protegides a l'empara de la legislació autonòmica pesquera, han de complir els criteris que estableix l'article 5 per incorporar-se a la XAMPE. La inclusió dels espais de competència autonòmica en la XAMPE s'ha de dur a terme a proposta de la comunitat autònoma on s'ubiquin.

3. L'òrgan responsable de la gestió i el funcionament de la XAMPE és la Direcció General de Medi Natural i Política Forestal del Ministeri de Medi Ambient, i Medi Rural i Marí (MARM).

Article 2. *Principis d'actuació del MARM en relació amb la XAMPE.*

En matèria d'integració d'espais marins protegits de competència estatal en la XAMPE, el MARM es regeix pels principis següents d'actuació:

a) S'ha d'assegurar la protecció, conservació i recuperació de la biodiversitat i dels processos ecològics del medi marí espanyol a través dels espais inclosos en la XAMPE.

b) S'ha de garantir el manteniment dels valors ecològics, geològics, paisatgístics, socials, culturals, arqueològics, científics i educatius, així com els usos tradicionals compatibles amb la conservació dels valors naturals que es portin a terme a l'espai.

c) S'ha de garantir que l'avaluació dels espais protegits de competència estatal candidats a formar part de la XAMPE estigui basada en la millor informació científica disponible.

d) S'han d'aprovar els corresponents plans o instruments de gestió dels espais pertanyents a la XAMPE en un termini màxim de dos anys des que s'incloguin en la Xarxa, en cas que l'espai no tingui un pla o instrument de gestió aprovat. Aquests plans o instruments de gestió han d'establir, almenys, els objectius i les mesures de conservació, la regulació d'usos i activitats, les limitacions d'explotació dels recursos naturals que siguin procedents, i han d'incloure, si s'escau, les mesures de gestió pesquera, els mecanismes per al seguiment i l'avaluació, i les activitats de formació i divulgació dels valors de l'espai. També s'han d'establir els instruments i les mesures tècniques i financeres necessàries per a la plena aplicació d'aquests plans de gestió.

e) S'ha d'assegurar que els usos i aprofitaments de recursos que es realitzin als espais de la XAMPE siguin compatibles amb els objectius de conservació establerts en els seus plans o instruments de gestió. Aquests usos i aprofitaments s'han d'autoritzar sempre que es portin a terme de forma sostenible i es garanteixi la preservació dels valors i recursos naturals per a les generacions actuals i futures.

f) S'ha de garantir l'adopció de les mesures necessàries per aconseguir o mantenir el bon estat ambiental del medi marí dels espais de la XAMPE, a través de la seva planificació, conservació, protecció i millora.

Article 3. *Funcions de la Direcció General de Medi Natural i Política Forestal en relació amb la XAMPE.*

Les funcions que corresponen a la Direcció General de Medi Natural i Política Forestal en relació amb la XAMPE són les següents:

a) Establir una llista de caràcter informatiu en la qual s'inclogui cada un dels espais protegits integrats en la XAMPE.

b) Avaluar si els espais protegits candidats a formar part de la XAMPE compleixen els criteris per integrar-s'hi que estableix aquest Reial decret.

La inclusió d'aquests espais en la XAMPE es produeix per resolució del director general de Medi Natural i Política Forestal, prèvia consulta al Consell Estatal per al Patrimoni Natural i la Biodiversitat.

c) Gestionar els espais marins protegits de competència estatal inclosos en la XAMPE, amb l'excepció de les reserves marines creades en virtut de la Llei 3/2001, de 26 de març, de pesca marítima de l'Estat, que es gestionen d'acord amb el que estableix la dita Llei.

d) Promoure la declaració de noves àrees marines protegides (AMP) de competència estatal i l'ampliació de les existents, així com la inclusió d'aquestes i dels espais protegits de competència autonòmica en la XAMPE, per tal d'assolir la coherència ecològica de la Xarxa.

e) Assegurar el compliment i l'aplicació de les obligacions derivades dels convenis i acords internacionals dels quals Espanya és part, així com de la normativa europea.

f) Exercir totes les altres funcions que la Llei 41/2010, de 29 de desembre, de protecció del medi marí, atribueix al MARM com a representant de l'Administració General de l'Estat en relació amb la XAMPE.

Article 4. *Objectius de la XAMPE.*

Els objectius de la XAMPE, de conformitat amb els quals s'estableixen els criteris d'integració de l'article 5, són els següents:

a) Assegurar la protecció, conservació i recuperació del patrimoni natural i de la biodiversitat marina espanyola.

b) Protegir i conservar les espècies, els hàbitats i els processos ecològics dels mars espanyols.

c) Garantir el manteniment dels valors ecològics, la importància dels ecosistemes i la singularitat de la flora, de la fauna, així com dels valors geològics pels quals han estat declarats.

d) Contribuir al manteniment dels aprofitaments i usos tradicionals compatibles amb la conservació dels valors naturals.

e) Contribuir al desenvolupament de les mesures de conservació establertes en els plans de recuperació i conservació d'espècies marines incloses en el Catàleg espanyol d'espècies amenaçades que siguin de competència estatal, així com al de les mesures recollides en les estratègies i els plans de conservació i restauració d'hàbitats marins inclosos en el Catàleg espanyol d'hàbitats en perill de desaparició que siguin de competència estatal, segons el que preveu la Llei 42/2007, de 13 de desembre, del patrimoni natural i de la biodiversitat.

f) Fomentar la conservació dels corredors ecològics i la gestió dels elements naturals que siguin essencials o tinguin importància primordial per a la migració, la distribució geogràfica i l'intercanvi genètic entre poblacions d'espècies de fauna i flora marines.

g) Promoure un millor coneixement científic en matèries relacionades amb el medi marí i una difusió pública adequada de la informació disponible.

h) Contribuir al desenvolupament i la coherència de les xarxes internacionals d'AMP, en especial la Xarxa d'AMP del Conveni OSPAR sobre la protecció del medi ambient marí de l'Atlàntic nord-est i la Llista de zones especialment protegides d'importància per a la Mediterrània (ZEPIM) del Conveni per a la protecció del medi marí i de la regió costanera de la Mediterrània, així com de la Xarxa Ecològica Europea Natura 2000 marina.

i) Contribuir de manera adequada a aconseguir o mantenir un bon estat ambiental del medi marí dins de cada una de les demarcacions marines, en els termes que estableix la Llei 41/2010, de 29 de desembre, de protecció del medi marí.

j) Contribuir a l'educació, divulgació i conscienciació ambiental de la societat, així com a la participació social.

Article 5. *Criteris d'integració dels espais protegits en la XAMPE.*

1. Per a la integració d'un espai protegit en la XAMPE, el MARM ha de valorar els següents criteris:

a) La representativitat. L'espai alberga tipus d'hàbitat, comunitats biològiques o processos ecològics representatius de les demarcacions marines establertes en el medi marí espanyol, així com les unitats geològiques que recull l'annex VIII de la Llei 42/2007, de 13 de desembre, del patrimoni natural i la biodiversitat.

b) El caràcter únic o raresa. L'espai conté ecosistemes, tipus d'hàbitat o espècies singulars o poc freqüents, així com elements geològics únics o inusuals.

c) La importància per a hàbitats o espècies amenaçats, en perill, en declivi o regressió. L'espai és essencial per a la supervivència i recuperació d'aquests hàbitats o espècies.

d) El grau de naturalitat. L'espai té un grau elevat de naturalitat, resultat de l'absència o baix nivell de pertorbació o degradació causades per l'activitat humana.

e) La vulnerabilitat, fragilitat, sensibilitat, o recuperació lenta dels seus hàbitats o espècies. L'espai conté hàbitats, comunitats biològiques o espècies de recuperació lenta o susceptibles a la degradació o a la reducció causades per l'activitat humana o per esdeveniments naturals.

f) El nivell de resiliència. L'espai conté elements de la biodiversitat que tenen una capacitat elevada de recuperació enfront de les pertorbacions, o són resistent de forma natural a les amenaces, com ara el canvi climàtic.

g) La contribució a la connectivitat. L'espai facilita la migració, la distribució geogràfica i l'intercanvi genètic entre poblacions d'espècies de fauna i flora marines.

h) La importància per al desenvolupament d'alguna de les fases del cicle biològic de determinades espècies.

i) La productivitat biològica. L'espai conté comunitats, espècies o poblacions de productivitat biològica natural elevada.

Els tipus d'hàbitat que s'esmenten en aquest apartat són els que especifica el quadre 1 de l'annex I de la Llei 41/2010, de 29 de desembre, de protecció del medi marí.

Per a la caracterització i descripció dels tipus d'hàbitat esmentats s'ha de tenir en compte la classificació d'hàbitats que estableix la base de dades EUNIS. Com a requeriment mínim, s'estableix el nivell 4 d'EUNIS, o la correspondència en la Llista patró de referència estatal que s'estableixi en el marc de l'Inventari espanyol d'hàbitats i espècies marins.

2. En tot cas, per integrar-se en la XAMPE, un espai ha de:

a) Tenir l'extensió adequada que garanteixi el manteniment de les característiques físiques, geològiques i biològiques, i asseguri el funcionament dels processos ecològics presents.

b) Tenir una proporció rellevant dels hàbitats o espècies pels quals l'espai ha estat protegit, així com amb adequades dimensions poblacionals d'espècies que permetin mantenir o assolir l'estat de conservació favorable, tal com queda definit a l'article 3 de la Llei 42/2007.

c) Tenir l'inventari dels components de la biodiversitat i els recursos naturals. Per a això s'ha d'utilitzar la millor informació científica disponible.

d) Estar degudament delimitat, georeferenciat i cartografiat.

Disposició addicional. *Mecanismes de col·laboració.*

D'acord amb l'article 12 de la Llei 41/2010, de 29 de desembre, de protecció del medi marí, s'han de posar en marxa els mecanismes de col·laboració necessaris amb l'Institut Espanyol d'Oceanografia als efectes del que disposen l'article 27.4 de la mateixa Llei i els

articles 6 i 36.1 de la Llei 42/2007, de 13 de desembre, del patrimoni natural i de la biodiversitat.

Disposició final primera *Títol competencial.*

Aquest Reial decret té caràcter de legislació bàsica sobre protecció del medi ambient, de conformitat amb el que estableix l'article 149.1.23a de la Constitució.

Disposició final segona. *Entrada en vigor.*

Aquest Reial decret entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Madrid, 4 de novembre de 2011.

JUAN CARLOS R.

La ministra de Medi Ambient,
i Medi Rural i Marí,
ROSA AGUILAR RIVERO